

Koosán Ildikó

ROMÁN KÖLTŐK

Kétnyelvű versfordítások

2020

Koosán Ildikó

LÍRAI BARANGOLÁSOK

©Koosán Ildikó

Koosán Ildikó

Válogatott műfordításai

ROMÁN KÖLTŐK

Kétnyelvű versfordítások

2020

Elő- és utószó

Magyarországon a régi költők nagy ívű gondolatai vezettek el az első kétnyelvű antológiák létrejöttéhez, akik szükségét érezték a maguk munkásságán túl, a világirodalom legszebb gyöngysze-meit nyelvünkre átültetve összefoglaltan közreadni.

Először Szerb Antal úttörő válogatása látott napvilágot a vi-lágirodalom klasszikusaiból 1944-ben, majd Kardos László szer-kesztésében a Száz vers, c. kétnyelvű antológia 1955-ben. Azóta, különösen az utóbbi tíz években számos más világirodalmi ösz-szefoglalót célzó, vagy egy egy idegen nyelvű költő munkásságát bemutató kétnyelvű fordításkötet jelent meg.

Az, hogy más népek, nemzetek líráját közelebb hozzuk ma-gunkhoz és saját nyelvünkön megismerjük – et vice versa – mára a mindennapok igényévé vált.

A versfordítás mibenlétéről régóta és sokan értekeztek, érte-keznek úgy a forma, mint a tartalom vonatkozásában, hol egyik, hol másik jelentőségét hangsúlyozva.

Ma elfogadott nézet, hogy a műfordításnak két célt kell elér-nie: részben a lehetőséghez képest hűnek kell maradnia az eredetihez, másrészt meggyőzően, teljes értékű versként kell hangza-nia a befogadó nyelven.

Magam a 2000-es évek elejétől kezdtem intenzívebben foglal-kozni szépirodalmi műfordítással. Orvosi szakmám révén, előtte esetenként főleg a munkámhoz szükséges szakmai anyagokat fordítottam.

Gyermekkorom éveit Nagybányán és környékén éltem meg. Tanulmányaim és környezetem miatt a román és francia nyelv, később a német nyelv gyakorlására is lehetőségem nyílt.

Ekkor próbálkoztam először egy régi román költő, Ienăchițe Văcărescu „Spune inimioră” c. versének fordításával, ez adta az első sikerélményt.

A 2000-es évek eleje óta van időm intenzívebben foglalkozni hobbimmal, az írással. Rövid útleírást, novellákat, verseket írok, és a műfordítással is foglalkozom.

A közel 15–20 évben – főleg kellemes időtöltést, kikapcsolódást, jó szórakozást jelent ez a munka, de néha, mint egy meg szállott rejtvényfejtőt, a kíváncsiság és a bizonyítás ördöge hajt egy-egy új versnek a magam által elvárt szintű fordításához.

2009 óta vagyok a MEGY tagja, rendezvényein rendszeresen részt veszek, megismerni az újabb elvárásokat, irányokat és tagokat. Több műfordításom jelent meg irodalmi lapokban.

A „Képmás másképp”, válogatott francia, német, román költők versei, és

Remy de Gourmont francia költőtől a „Simone”, c. könyvem kétnyelvű kötetek.

E 15–20 év műfordításainak rendezését és nyomdai előkészítését befejezve az idén kerül sor „Francia Költők” a „Német Költők” és a jelen „Román Költők” c. kétnyelvű versfordítás kötetek kiadására. A kifogástalan nyomdai kivitelezés a Pytheas Könyvmanufaktúra műhelyének gondos munkáját dicséri.

A műfordításnál a „mit” és „hogyan” kérdései mindenképp megkerülhetetlenek. Meggyőződésem, hogy jó versfordítást azok a fordítók készítenek, akik maguk is költők, belső készletük van rá, a sorok mögött megleglik a ki nem mondottat, megérik a szerző szándékát, átveszik annak hangulatát.

Magam azoknak az idegen nyelvű költőknek a munkáiból igyekeztem válogatni, akiknek érzelmi világa, világlátása, embersége példaképp szolgálhat mindnyájunk részére.

Örömmre szolgál, ha legalább megközelítően tudtam azokat közvetíteni.

Szombathely 2020 októbere.

Tudor Arghezi

1880–1967

MIEZ DE NOAPTE

Eu sunt acel pe care l-am visat,
L-am cautat si-am vrut sa-l nascocesc,
Ca prin gunoiul meu cel omenesc
Sa treaca raza, ager si curat.

Acel ce-atinge neatins noroiul
Si poate duce drum si peste cer
Si sa ramaie fier de este fier,
Rugina-n el sa nu-si puie altoiul.

Sa nazuiasca-n marmura schimbare,
Singuratatii, de sus, de stalactit,
Fiind cu toate-n veac nepotrivit
Si aripile fiindu-i vesnic calatoare.

Eu stiu tacea cand visul a murit,
Si-n toata clipa-nalt cate-o statuie
Tacerii , pe un drum ce suie
Neispravit.

ÉJFÉL

Akiről álmodoztam, most az vagyok,
Kerestem, akartam, hogy megihlessen,
Gyarlóságomból emeljen ki engem
Az éles, tiszta fény, ami átragyog.

Akit megérint, sár ahhoz nem tapad,
Egek felé törhet magának utat,
Erős lesz, mint a vas, végig az marad,
Rozsda nem váj rajta sem foltot, sem lyukat.

Törekszik arra, legyen márvány, ha kell,
Magányaiból, ott fent, cseppkövek,
Mert neki e század nem élhető közeg
S innen, mert szárnyai vannak, folyton útra kel.

Tudok hallgatni, ha elvetél egy álom,
Magasztos percekből csend szobrai lesznek
A Hallgatásnak az úton, mit be kell járnom
Vezeklésül, ha vesztek.

2012. június 1.

Jon Caragea

1837–1889

AFARĂ NINGE RAR

Afară ninge rar, cu fulgi de moarte albă
Și lacrimi înghețate îmi sunt lucie salbă,
Iar frigul ascuțit îmi zgârie retina,
Afară ninge rar și neagră e lumina.

Afară ninge rar, încărunțind pământul,
Îmi este dor de tine și bate-n geamuri vântul,
La margine de drum, doi oameni de zăpadă,
Afară ninge rar, cu gesturi de bravadă.

Afară ninge rar, și tremură copacii,
Și tremură și sfinții, și tremură și dracii
Și tremură și morții când frigul îi încinge,
Afară ninge rar, și rar afară ninge.

KINT LASSAN HULL A HÓ

Kint lassan hull a hó, pelyhe a fehér halálnak
Mefagynak a könnyek, gyöngyszemmé válnak,
Vakít a fehérség, szemembe ül a bánat,
Kint lassan hull a hó, vége a szürke világnak.

Kint lassan hull a hó, megőszülnek a földek,
Vágyódom utánad, pillámra hópelyhek ülnek,
Útszéli két ember hóból, és fehér,
Kint lassan hull a hó, dacosan küzd a tél.

Kint lassan hull a hó, megremegnek a fák,
Megremegnek a szentek, az ördögi világ,
Remegnek a holtak, a tél rájuk lehel,
Kint lassan hull a hó, terül a hólepel.

George Bacovia

1881–1957

REGRET

De mult, de mult cunosc doi ploi
Ce-mi stau și azi în cale -
Îmi place mult ca să-i privesc,
Dar mă cuprinde-o jale...

Căci parcă-mi spune-un nu-știu-ce...
Ca mâine poate am să mor -
Și dâșii n-or mai fi priviți
De nici un trecător...

SAJNÁLKOZÁS

Réges- régről ismerek két nyárfát,
Utamat őrzik éveken át-
Szeretem hosszan nézni őket,
De elfog a szomorúság...

Mintha sólnának hozzám, nem értem mit...
Tán azt, holnap meghalhatok –
S többé nem csodálja őket
Egy járókelő sem ott...

2012. április 4.

FRIG

Sunt lângă un gard rupt,
Și vântul bate cu frunze ude -
Sunt mai urât, sunt supt,
Frigul începe sticla s-o asude.

Pe strada aplecată la vale
E-o toamnă ca o poezie veche -
Vântul împinge fusta femeilor în cale,
Cu una din ele nu mai putem fi o pereche.

Toamna rupe afișe și flori,
E mai trist departe-n prăpăstii -
Să faceți foc pe zi de mai multe ori;
O, trebuie să fie trist departe-n prăpăstii
Fulgi de zăpadă rătăcitori.

HIDEG

Mellettem a kerítés romos,
Vizes, aszott avarral a szél üget –
Én csúfabb vagyok, s italos,
Hidegtől deres már az üveg.

Elkanyarul völgy felé az utca
Az ősz akár egy régi költemény –
A nők szoknyáit szél kapja fel, s tolja,
Közülük már egyik sem lehet az enyém.

Szaggat az ősz plakátot, virágot,
De szomorúbb ott, messze a mélyben –
A tüzet naponta többször megrakjátok;
Ó, szomorúbb lehet ott, messze a mélyben
Bolyongó hópihék.

PLUMB

Dormeau adânc criele de plumb,
Si flori de plumb si funerar vestmint -
Stam singur în cavou... si era vint...
Si scirtiiu coroanele de plumb.

Dormea întors amorul meu de plumb
Pe flori de plumb, si-am inceput să-l strig -
Stam singur lângă mort... si era frig...
Si-i atirnu aripile de plumb.

ÓLOM

Aludtak mélyen az ólomkoporsók,
Az ólomvirágok, és a szemfedél, –
Álltam a kriptában... zúgott a szél...
Ólomkoszorúk reccsentek utolsót.

Elfordulva aludt ólomszerelmem
Ólomvirágokon, én hívogatni kezdtem –
Álltam a halottnál... hideget éreztem...
S a merev ólomszárnyakat mellettem.

Lucian Blaga

1895 – 1961

LINISTE

Atâta liniște-i în jur de-mi pare că aud
cum se izbesc de geamuri razele de lună.

În piept
mi s-a trezit un glas străin
și-un cântec cânta-n mine-un dor
ce nu-i al meu.

Se spune că strămoșii cari au murit fără de vreme,
cu sânge tânăr înca-n vine,
cu patimi mari în sânge,
cu soare viu în patimi,
vin,
vin sa-și trăiască mai departe
în noi
viața netrăita.

Atâta liniște-i în jur de-mi pare că aud
cum se izbesc de geamuri razele de lună.

O, cine știe – suflete,-n ce piept îți vei cânta
și tu odată peste veacuri
pe coarde dulci de liniște,
pe harfă de-ntuneric – dorul sugrumat
și frânta bucurie de viață? Cine știe?
Cine știe?

CSEND

Olyan végtelen csend vesz körül, hallhatom
akárha zápor, holdsugár verdesi ablakom.

Bennem
a múltból régi hang ébred,
egy dal, a vágyról szól, mintha érteném,
de nem az enyém.

A régieknek – mesélik – akik idő előtt mentek el,
s ereikben pezsgett még a vér,
űzte igaz, nagy szenvedély,
szenvedélyük napvilágra tör,
jön,
jön, izzik tovább, újra éled
bennünk
a meg nem élt élet.

Olyan végtelen csend vesz körül, hallhatom
akárha zápor, holdsugár verdesi ablakom.

Ó, ki tudja – a lélek kinek szívében dalol tovább,
s te egyszer, századok multán
a csend sejtelmes, édes húrján,
a sötétség hárfahangján – elfojtott szenvedélyedet
hol sírod el, s fájdalmas életed? Kimondja meg?
Ki mondja meg?

IZVORUL NOPTII

Frumoaso,
Ți-s ochii-așa de negri încât seara
Când stau culcat cu capu-n poala ta
Îmi pare
Că ochii tăi, adânci, sunt izvorul
Din care tainic curge noaptea peste văi
Și peste munți și peste seșuri
Acoperind pământul c-o mare de-ntuneric.
Așa-s de negri ochii tăi
Lumina mea.

AZ ÉJSZAKÁK FORRÁSA

Gyönyörűm,
A szemeid olyan feketék, hogy este
Mikor fejemet az öledbe hajtom
Elhiszem
Szemeid mélysége lehet az a forrás
Ahonnan az éj titkon kiárad völgyekre
Hegyekre és a síkságokra
Befedvén a földet
A sötétség tengerével.
Ilyen feketék a te szemeid,
Fényességem.

EU NU STRIVESC COROLA DE MINUNI A LUMII

Eu nu strivesc corola de minuni a lumii
și nu ucid
cu mintea tainele, ce le-ntâlnesc în calea mea
în flori, în ochi, pe buze ori morminte.
Lumina altora
sugrumă vraja nepătrunsului ascuns
în adâncimi de întuneric, dar eu,
eu cu lumina mea sporesc a lumii taină -
și-ntocmai cum cu razele ei albe luna
nu micșorează, ci tremurătoare
mărește și mai tare taina nopții,
așa îmbogățesc și eu întunecata zare
cu largi fiori de sfânt mister și tot ce-i neînțeles
se schimbă-n neînțelesuri și mai mari
sub ochii mei-
căci eu iubesc
și flori și ochi și buze și morminte.

(1919)

ÉN NEM TÖRÖM SZÉT KELYHÉT A VILÁG CSODÁINAK

Én nem töröm szét kelyhét a világ csodáinak
s nem tarolom le
észérvekkkel, amivel találkozom utam során
virágokban, szemekben, ajkakon, vagy a sírokon.
Mások fénye
mellett fojtogat a sötétség mélyén rejlő
áthatolhatatlan titkok varázsa, de én,
a magam fényével gyarapítom a világ titkait –
s ahogyan a hold ezüstös sugarával
nemhogy elfedné, hanem még inkább
felnagyítja borzongatóan az éj titkait,
úgy gazdagít a sötét láthatár engem is,
borzongat szent misztériuma, s mind, ami talány
egyre inkább talánnyá változik
szememben –
mert én szeretem
a virágokat, a szemeket, az ajkakát és a sírokat.

2015. december 21

ECOU DE ROMÂNȚA

S-a dus albastrul cer senin
Și primăvara s-a sfârșit-
Te-am așteptat în lung suspin,
Tu, n-ai venit!

Și vara, și nopțile ei,
s-a dus, și câmpu-i veștejit-
te-am așteptat pe lângă tei,
Tu, n-ai venit!

Târziu, și toamna a plecat,
Frunzișul tot e răvășit-
Plângând, pe drumuri, te-am chemat,
Tu n-ai venit!

Iar, mâini, cu-al iernii trist pustiu,
De mine-atunci nu vei mai ști-
Nu mai veni, e pre târziu,
Nu mai veni!

DAL EGY RÉGI ROMÁNCRÓL

A kéklő égbolt messze már
Hiába álmodoztam én –
Rég volt tavasz, elmúlt a nyár,
Te nem jöttél!

Vártalak nyári éjeken,
Hársfa-lugasom rejtekén –
Őszbe hervadó réteken,
Te nem jöttél!

Késő, az ősz is itt hagyott,
Lombokat tépáz a szél –
Sírva hívtalak, egyedül vagyok,
Te nem jöttél!

Minden múltó nap sötét, komor,
Mert elfeledtél, a vágy megöl –
Ne jöjj, késő, nem találsz sehol,
Most már ne jöjj!

Ana Blandiana

1942–

SĂ LĂSĂM SĂ CADĂ CUVINTELE

Să lăsăm să cadă cuvintele
Numai ca fructele, numai ca frunzele,
Numai cele în care moartea s-a copt.
Să le lăsăm să cadă
Aproape putrede,
Abia îmbrăcând în carnea lor
Osul sfânt.
Sâmburul gol desfăcut,
Ca din veștezi nori luna,
Poate s-ar furișa spre pământ...

HAGYJUK HULLNI A SZAVAKAT

Hagyjuk hullni a szavakat
Ahogy a gyümölcsök, levelek is hullnak,
De csak azokat, amik már pusztulásra értek.
Hagyjuk hullni
A szüette – avultat,
Húsukat aligha duzzasztja
Szent csont.
Magjuk kifosztott, üres,
S mint felhőkbe bújt hold
Lopakodhatnak a föld felé.

2010. október 3.

LASĂ MI TOAMNĂ

Lasă-mi, toamnă, pomii verzi,
Uite, ochii mei ți-i dau.
Ieri spre seară-n vântul galben
Arborii-n genunchi plângeau.

Lasă-mi, toamnă, cerul lin.
Fulgeră-mi pe frunte mie.
Astă-noapte zarea-n iarbă
Încerca să se sfășie.

Lasă, toamnă-n aer pășări,
Pașii mei alungă-mi-i.
Dimineața bolta scurse
Urlete de ciocârlii.

Lasă-mi, toamnă, iarba, lasă-mi
Fructele și lasă
Urșii neadormiți, berzele neduse,
Ora luminoasă.

Lasă-mi, toamnă, ziua, nu mai
Plânge-n soare fum.
Înserează-mă pe mine,
Mă-nserez oricum.

HAGYD NEKEM ŐSZ

Hagyd nekem ősz, zölden a fákat,
Nézd, a szemeim neked adom.
Tegnap este a sárga szélben
Fák zokogtak térden, az avaron.

Hagyd meg nekem ősz, a kék eget
Villámaimat a homlokom felett.
Ezen az éjen a hajnali fűben
Elkerülöm, hogy gyötörjenek.

Hagyd ősz égen a madarakat,
Lépteim őket ne üzze el.
Hajnalhasadáskor az eget
Csalogány dala verje fel.

Hagyj nekem ősz pázsitot, hagyj
Gyümölcsöket, ha kérhetem,
Hagyj medvét ébren, gólyákat itt,
Derűs órákat nekem.

Hagyj nekem ősz még ne csupán
Ködben fuldokló napot.
Hagyj bealkonyulni engem,
Bealkonyulni valahogy.

EU CRED

Eu cred că suntem un popor vegetal,
De unde altfel liniștea
În care așteptăm desfrunzirea?
De unde curajul
De-a ne da drumul pe toboganul somnului
Până aproape de moarte,
Cu siguranța
Că vom mai fi în stare să ne naștem
Din nou?
Eu cred că suntem un popor vegetal-
Cine-a văzut vreodată
Un copac revoltându-se?

HISZEM

Hiszem, hogy életképes nép vagyunk,
De honnan ez a csönd
Amivel várjuk, hogy letaroljanak?
Honnan a bátorság
Más utat kihagyni, álmaink lejtőjén csúszni
Közel a pusztulásig,
A biztos tudattal
Elég erősek leszünk megszületni
Újból?
Hiszem, hogy életképes nép vagyunk –
Vajon ki látott valaha is
Egyetlen fát lázongani?

AR TREBUI

Ar trebui să ne naștem bătrâni,
Să venim înțelepți,
Să fim în stare de-a hotărî soarta noastră în lume,
Să știm din răscrucea primară ce drumuri pornesc
Și iresponsabil să fie doar dorul de-a merge.
Apoi să ne facem mai tineri, mai tineri, mergând,
Maturi și puternici s-ajungem la poarta creației,
Să trecem de ea și-n iubire intrând adolescenți,
Să fim copii la nașterea fiilor noștri.
Oricum ei ar fi atunci mai bătrâni decât noi,
Ne-ar învăța să vorbim, ne-ar legăna să dormim,
Noi am dispărea tot mai mult, devenind tot mai mici,
Cât bobul de strugure, cât bobul de mazăre, cât bobul de grâu...

(1966)

ÍGY KELLENE

Öregen kellene megszületnünk,
Jönnénk tanultan, bölcsen,
Határozottan jelölnénk ki sorsunkat a világban,
Tudnánk, az első útkereszteződéstől merre a tovább,
Csupán vágyaink lennének felelőtlenek e vonulásban.
Aztán fiatalodnánk az úton, egyre fiatalodnánk,
Hogy éretten, erősen érzünk a teremtés kapujához,
S átlépve rajta jutnánk el serdülőkorunk szerelmeihez,
Gyerekek lennénk, mikor gyerekeink születnek.
Valahogy akkor ők nálunk már öregebbek lesznek,
Beszélni tanítanak minket, ringatnak, altatnak karolva,
Míg mi egyre jobban fogyunk, enyészünk, kisebbek leszünk
Mint egy szem szőlő, mint egy szem borsó, mint egy szem búza...

CORABIA CU POEȚI

Poeții cred că e o corabie
Și se îmbarcă.

Lăsați-mă să mă urc pe corabia cu poeți
Înaintând pe valurile timpului

Fără să-și clatine catargul
Și fără să aibă nevoie ca să miște din loc
(Pentru că timpul se mișcă
În jurul ei tot mai repede).

Poeții așteaptă, și refuză să doarmă,
Refuză să moară,
Ca să nu piardă clipa din urmă
Când corabia se va desprinde de țărm -

Dar ce e nemurirea dacă nu
Chiar această corabie de piatră,
Așteptând cu încăpățănare ceva
Ce nu se va întâmpla niciodată?

VITORLÁS KÖLTŐKKEL

A költők azt hiszik ez egy vitorlás
És beszállnak.

Hagyjatok felszállni engem a költők hajójára
Előrejutni az idő hullámain

Anélkül, hogy inogna az árboc
S a nélkül, hogy attól félnénk, egyhelyben áll
(Merthogy az idő egyre
Jobban gyorsul fel körülötte).

A költők várnak, lemondva az alvásról,
Lemondva a halálról,
El ne veszítsék azt az utolsó pillanatot
Mikor a vitorlás eltávolodik a parttól –

De mi a halhatatlanság, ha
Nem éppen ez a kővitorlás, hiszen
Csökönyösen várakozunk valamire
Ami nem következik be sohasem?

2016. április 26.

SUFLETUL

Sufletul e ceva în noi
Care nu poate exista în afară.
De câte ori nu mi s-a întâmplat
Să descopăr
Suflete goale în iarbă trăgând să moară.
Le luam cu grijă în palmă,
Dar niciodată
Nu găseam destul de repede pe cineva
Să le primească în sine,
Simțeam căușul palmei gol
Și-un abur, neatins de frunze, trecea
Bănuitor prin trupul meu.
Sufletul se-adăpostește în noi
De Dumnezeu?

A LÉLEK

A lélek az a valami bennünk
Ami nem létezhet rajtunk kívül.
Nem sokszor történt meg velem,
Hogy találjak
Gazdátlan lelket a fűben, várva a halált.
Vigyázva tenyerembe vettem,
De még soha
Nem leltem valakit elég gyorsan,
Hogy magába fogadja.
Éreztem, üres a tenyerem,
S egy fuvallat – falevelet sem lebbentő -
Járta át gyanakvóan a testem.
A lélek mibennünk rejtőzik el
Isten elől?

Leo Butnaru

1949–

TOAMNĂ TÂRZIE

Muzicantul milog
se mișcă după soare
căutând colțuri de stradă unde
bătaia luminii i-ar încălzi
degetele.

KÉSŐ ŐSZ

Az utcazenész
követve a nap járását
keresi azt a járdazugot ahol
az odatűző fény még melengeti
ujjait.

CURRICULUM POEMATIS

...m-am născut pe
05. 01. 1949... - în autobiografii
precum în logica obligatoriu formală
a poeziei
și cifrele sunt
jocuri de cuvinte...

A VERS ÖNÉLETRAJZA

...születtem
1949 05.01-én... – egy memoárban
mint kötelező formai módszere
a versnek
s rejteke vagyok
a szavak játékának...

ANALOGII ÎN TÎMPURI

Un bătrân
și doi tineri
înțeleptul senin
și îndrăgostiții disperați
beau bruderșaft:
Socrate
Julieta
și Romeo...

KORTALAN HASONLÓSÁG

Egy öreg
és két fiatal
bölcs élelátással
a szerelem mulandóságára
barátságpoharat űrit:
Szókratész
Julia
és Rómeó....

PAUZĂ

Venim în această lume
ca să murim;
plecăm din această lume
ca să murim.

Viața - pauză
între ce
și ce?

SZÜNET

Jövünk ebbe a világba
hogy meghaljunk;
megyünk ebből a világból
hogy meghaljunk.

Az élet – szünet
vajon mi
és mi között?

2014. november 15

George Cosbuc

1866–1918

BRÂUL COSÂNZENII

Avea Ileana ochi de soare
Și galben păr, un lan de grâu;
Vestmânt avea țesut în floare
Și-un brâu purta pe-ncingătoare,
Cum n-a mai fost pe lume brâu.

Era de aur pe tot locul,
Un fulger pe-al ei trup încins.
El noaptea da lumini ca focul,
Și-n brâu sta fetei prins norocul
Precum e-n talismane prins.

Vrăjit era că, de-l va pierde,
Norocul ei să piară-n veci,
Nici flori mai mult să n-o dezmierde,
Să n-afle umbră-n codrul verde
Și verile să-i fie reci.

Dar Sfântul Soare ziua-ntreagă
Pândește brâul - l-ar fura.
Că lui de mult i-e fata dragă,
Iar fata nu vrea să-nțeleagă,
Și el acum și-ar răzbuna!

Ea trece-n dulce nepăsare
Prin lunci cu flori și doarme-n văi,
Iar păzitor pe vânt îl are -
Întreaga viață vis îi pare
Și joc își bate de flăcăi.

TÜNDÉR ILONA* ÖVE

Ilonka szeme fénylett, mint a nap,
Haja arany, friss búzamező;
Ruhát virágból szövetség minap,
S egy övet hordott dereka alatt,
A világon mása fel nem lelhető.

Színarany volt kívül és belül,
Testét a villám belezárta.
Fénylik éjjel is, akár a tűz, hevül,
Benne rejtőzik – nem véletlenül-
Szerencséje, itt, e talizmánba.

Varázsöv, tőle meg nem válna,
Boldogságát vesztene örökre,
Virág nem nyílna, szellő nem járna,
Lomboknak sem ébredne árnya,
Fagyosság költözne a földre.

De a Szent Nap titkon egyfolytába'
Leste az övet, el akarta csenni.
S mert neki rég tetszett a leányka,
De az sohasem figyelt a szavára,
Döntött: bosszút fogok állni!

A lány édes semmittevésbe',
Aludt a réten, ábrándozgatott,
A völgyben szellőcske járt vele-
Álomnak tűnt az élete
S a legényt is gúnyolta legott.

Dar Făt-Frumos zâmbind s-arată,
Și-n drumul lui umblând de-atunci
Simțea de-ajuns frumoasa fată
Că viața noastră nu ni-e dată
De dragul unor flori din lunci.

Din ochi albaștri de cicoare
Pe sânu-i alb de ghiocel
Curg lacrimi calde-acum! O doare,
Ei inima de drag îi moare,
Iar Făt-Frumos, vai, cum e el!

- „Atâta dragoste nebună!
Eu nu o simt, tu n-o-nțelegi -
Visarea ta la ce ți-e bună?
Vrei s-o visăm noi împreună?
Atunci tu brâul să-l dezlegi!

Ea tremură zâmbind și geme:
- „Norocul meu întreg îl vrei!
Ea numai pentru brâu se teme,
Că vor afla dușmanii vreme
Să-i fure-ntr-asta brâul ei.

- „De ce te temi? Ne vom ascunde
În noaptea codrului umbros
Sub brazii fără grai, pe unde
Nici ochi de om nu pot pătrunde,
Nici flori cu tăinuit miros.

De a Tündérherceg* rámosolygott.
Attól kezdve annak útját járta
A szép leány, s látta már a gondot,
Az életünk attól nem megoldott,
Ha elbúvól a rét számtalan virága.

Szeméből, a kék búzavirág tóból
Dombocskáira – két hóvirág kebel –
Ömlik forró könnye! A fájdalomtól
Szerelmesen halálra is gondol:
Lám, a Tündérherceg így veszejti el!

„– Micsoda őrült szerelem ez!
Így nem éreztem, te nem értheted –
Csak álmodozol, mire jó neked?
Akarod, hogy álmodozzak veled?
Oldozd meg akkor övedet!”

Remeg a lány, és kín emésztí:
„–Elvenné tőlem szerencsémét! –
Félti az övet, nagyon is félti,
Rálelne a tolvaj s ellopná, érzi,
Ha éppen akkor arra téved.

„– Mitől félsz? Elbújunk valahol,
Az erdőn, sűrű lombárnyékba
A fenyők alá zajtalan, ahol
Emberi szem már át nem hatol,
Sem a virágok titkos illata.

El zice-aşa, să zică iară,
Să-i facă gândul ei ușor,
Iar gându-i se topea de pară -
Și-n codru des, în zi de vară,
S-ascunde fată și fecior.

Au fost ascunși încât nici floare,
Nici ochi de om nu i-au zărit.
Dar printre crengi adormitoare
Din cer un singur ochi de soare
Căzu pe brâu și l-a răpit.

Atunci Ileana și simțește
Că-i arde plânsul în priviri;
Ea după brâu în jur privește
Ș-aprinsa-i față-ngălbenește
Că nu e brăul nicăiri.

Și cum ea varsă desperată
Un plâns amar, un cald șiroi,
Curgea din cer ploaie curată,
Iar dintre ploi lucind s-arată
Frumosul brâu stropit de ploi.

Și-n ceruri călătorul Soare
Râdea cu hohot repetat
Și prin văzduhuri plutitoare
Izbea săgeți răzbunătoare
De-a lungul brăului furat.

Így szólt, és hívta, hívta nagyon,
Múljon el gondja valahány,
Míg vágyaiktól hajtván vakon –
Erdő mélyén, egy nyári napon,
Elbújtak ők, a fiú, s a lány.

Elrejtőztek úgy, hogy sem virág,
Sem ember őket nem látta volna.
De a szunnyadó ágakon át
Átlátott a Nap, égből sugarát
Küldte az övét, s elrabolta.

Érezte Ilonka nyomban
Zokogva nézett szerteszét;
Kereste körül a vadonban,
Arca sápad, majd lánggra lobban,
De sehol sem lelte övét.

Búját, ahogy könnybe fojtja ő
S patakszik, árad keservesen,
Megindult attól a csendes eső,
S a cseppek közt az égre feljő
Az őv, ragyogva, fényesen.

Az égi vándor, a Nap, nahát,
Hahotázott újra és újra;
S a lebegő esőcseppeken át
Küldte a bosszú gyilkos nyílát
A csent övvel fénykoszorúba.

- „Vai, brâul meu! gemenă copila.
Atât de mult eu l-am temut,
Dar Făt-Frumos descinsu-mi-l-a!
Și-apoi plângea, mai mare mila,
Și-n nopți apoi ea s-a pierdut.

De-atunci totuna este firea,
Dar multe nu-s din câte-au fost
Azi nu-i Ileana nicăirea,
De-abia trăiește-n pomenirea
Poveștilor cu dulce rost.

Iar Soarele-n văzduhuri pline
De zâmbetu-i cel cald de foc,
Ileano, a uitat de tine!
Dar brâul când în minte-i vine
Își bate și-azi de tine joc.

Dac-ai murit, frumoasă fată,
Furatul brâu e viu mereu:
Când plouă, vara, câteodată
Un brâu de foc pe cer s-arată,
Iar noi îi zicem curcubeu.

Ó, jaj, az öv! nyög csalódottan.
Mennyi időn át őrizgetem én,
A Tündérherceg csalta le rólam!
Belepusztult a nagy fájdalomban,
S eltűnt aztán az éjek rejtekén.

Attól kezdve más a természet,
De nem több, ahogy kiderül.
Ilonkát ma nem látni sehol,
Az emlékezetben él még valahol,
S a mese talán ettől édesül.

S szólt a Nap: betelt az ígéret,
A gúny perzsel, akár a tűz,
Ilonka, elfeledtek téged!
Mikor öved az égre téved
Bosszúm belőled játékot űz.

Ha meg is halt a gyönyörű nő,
Öve díszlik örök időkre már:
Nyáron, ha esőt szítál a felhő,
Szépséges ívben újra eljő
Az emberekhez a Szivárvány.

2010-2011

*népköltészetben: Ileană Cosînzeană Tündér Ilona

*népköltészetben: Făt-frumos Tündérherceg,

IN SEARA DE CRACIUN

Afara ninge linistit,
In casa arde focul,
Iar noi, pe langa mama stand,
De mult uitaram jocul!

E noapte. Patul e facut.
Dar cine sa se culce
Cand mama spune de Isus,
Cu glasu-i rar si dulce.

Cum s-a nascut Hristos in frig,
In ieslea cea saraca,
Cum boul peste el sufla,
Caldura ca sa-i faca.

Cum au venit la ieslea lui,
Pastorii de la stana
Si ingerii cantand in cer,
Cu flori de mar in mana.

KARÁCSONYESTÉN

Odakint csendben hull a hó
Itt benn a jó melegbe'
Anyánkhöz bújva hallgatunk
Játékainkat feledve!

Éjszaka van. Az ágy vetett,
De ki álmos ilyenkor,
Jézuskáról mesél anyánk
Elandalító hangon:

Fagyos éjszakán született
Egy jászolban szegényen,
Barmok párás lélegzete
Melengette, hogy éljen.

S hogyan lelték meg jászolát
Pásztorok a hegyekből:
Almavirággal angyalok kara
Hozsannázott a mennyből.

Mircea Dinescu

1950–

O BEȚIE CU MARX

Bătrîne Marx tu pe aceste meleaguri
vei fi degrabă bărbierit și trimis la reeducare.
Pînă și faptul că vacile estice
care au plscut pe lângă linia ferat
se cred vagoane de locomotivă și nu mai dau lapte,
ți se pune tot ție în cîrcă.
Bine-ar fi să cadă orașul pe mîna negustorilor,
să nu mai pută piața atît a retorică,
să vină berarii, pastramagiii, lăptarii
cu dialectica orzului fermentat
și a brînzei închegate.

Deocamdată țăranul ar cam ieși la cosit
sepia verde din părul punkiștilor,
deocamdată, bănuind că ești mort,
noii filosofi se imbată cu ideea că polemizează cu tine.
N-au nas să simtă cum colcăie drojdia
ce umflă societatea
și pune în funcțiune alambicul
prin care răzvrătitul Con Bendit
s-a condensat într-un primar cumsecade.

În fond chiar și eu care sînt un ins banal
ies ca limaxul din sintaxa și logica
și visez acea boală ciudată de stomac
din pricina căreia te poți îmbăta cu o bucată de piine.
Ia și gustă.
Sîntem pe drumul cel bun:
la Berlin ceasurile au început să meargă anapoda.

IVÁSZAT MARX-SZAL

Öreg Marxom, téged ezeken a vidékeken
hamar megborotválnak, és átnevelésre küldenek.
Még azt a tényt, hogy a keleti tehenek
– a vasúti sínek közelében legelészők-
vonatkupénak képzelik magukat, s nem adnak tejet,
még azt is a te nyakadba varrják.
Jó lenne, ha a város a kereskedők kezébe kerülne,
ne lehessen a piacon annyit szónokolni,
jöjjenek a sörárosok, füstölthúsárosok, tejesemberek,
az erjesztett árpa és az alvasztott
túró dialektikájával.

Mostanában a parasztok mintha kaszálni járnának
szépia-zöldet a punkok hajáról,
mostanában azt hiszik, hogy halott vagy,
az új bölcselők az elvektől megszedülve vitatkoznak veled.
Nincs orr, ami megérzi, pezseg az élesztő
amitől begerjed a társadalom,
és üzembe helyezné a lepárlót
ami majd a lázadó Con Bendit
derék polgármesterré alakítja át.

Lényegében épp én is, aki egy vagyok a köznapiak közülük,
csupasz csigaként bújok ki nyelvtanból, logikából
s elképzelem a gyomornak azt a fura nyavalyáját
ami miatt megrészegülsz egy darab kenyértől.
Vedd és kóstold.
A legjobb úton vagyunk hozzá:
Berlinben az órák már elkezdtek összevissza járni.

Mihai Eminescu

1850–1889

CARTILE

Shakespeare! adesea te gândesc cu jale,
Prieten blând al sufletului meu;
Izvorul plin al cânturilor tale
Îmi sare-n gând și le repet mereu.
Atât de crud ești tu, ș-atât de moale,
Furtună-i azi și linu-i glasul tău;
Ca Dumnezeu te-arăți în mii de fețe
Și-nveți un ev cum poate să te-nvețe.

De-aș fi trăit când tu trăiai, pe tine
Te-aș fi iubit atât de cât te iubesc?
Căci tot ce simt, de este rău sau bine,
Destul că simt de tot ție-ți mulțumesc.
Tu mi-ai deschis a ochilor lumine,
M-ai învățat ca lumea s-o citesc,
Greșind cu tine chiar, iubesc greșala:
S-aduc cu tine mi-este toată fala.

Cu tine da... căci eu am trei izvoară
Din care toată mintea mi-o culeg:
Cu-a ta zâmbire, dulce, lină, clară
A lumii visuri eu ca flori le leg;
Mai am pe-un înțelept... cu-acela iară
Problema morții lumii o dezleg;
Ș-apoi mai am cu totul pentru mine
Un alt maestru, care viu mă ține.

LEVELEZŐLAPOK

Shakespeare! Szomorúan idézlek gyakran
Lelkembe fogadott szelíd barátom;
Dalaid éltetem folyvást magamban,
Szellemed ékeit ismétlem, csodálom.
Annyira kemény, s oly gyengéd szavakban
Vagy vihar, tűz, csendesség, meg álom;
Mint Isten, ezer arccal boldogítasz,
Tanulom a kort, ahogyan taníthatsz.

Ha éltem volna mikor te is éltél,
Szeretnélek-e, ahogy ma szeretlek?
Mindegy, jónak vagy rossznak ítélnél,
Köszönöm neked érzését szívemnek.
Tágabbra nyitottad szemeim a fénynél,
Tanítod olvasni lelkét az embernek,
Vétkezem veled, s szeretem a vétkem;
Veled közösen, ez a büszkeségem.

Igen veled... éltemnek három forrása,
Amiből töltöm gyakorta szellemem:
Emléked édes, tiszta ragyogása,
A világ álmait, bimbóit szedem;
S még egy bölcsesség... mert mi is várna
A holt világba, ha beletemetkezem;
Ezért van nekem ő, mert engem akart,
Egy másik mester, aki életben tart.

Dar despre-acela, ah, nici vorbă nu e.
El e modest și totuși foarte mare.
Să tacă el, să doarmă ori să-mi spuie
La nebunii de tot înțelept îmi pare.
Și vezi, pe-acesta nu-l spun nimănuie.
Nici el nu vrea să-l știe orișicare,
Căci el vrea numai să-mi adoarmă-n brață
Și decât tine mult mai mult mă-invata!

De felőle ó, aztán szó se essék.
Szerény, okos, nem érdeklik a dolgok.
Hallgat, alszik, mondja: mi mást tehetnék,
Sajnálja, a bölcsek mind bolondok.
Lásd, másnak erről szólni nem szeretnék.
Ő sem akarná feltárni a titkot,
Mert boldog, ha karomban ringatózhat,
S tetőled többre, még többre megtaníthat!

2009. február 16

DORINTA

Vino-n codru la izvorul
Care tremură pe prund,
Unde prispa cea de brazde
Crengi plecate o ascund.

Și în brațele-mi întinse
Să alergi, pe piept să-mi cazi,
Să-ți desprind din creștet vălul,
Să-l ridic de pe obraz.

Pe genunchii mei ședeai-vei,
Vom fi singuri-singurei,
Iar în păr înfiorate
Or să-ți cadă flori de tei.

Fruntea albă-n părul galben
Pe-al meu braț încet s-o culci,
Lăsând pradă gurii mele
Ale tale buze dulci...

Vom visa un vis ferice,
Îngâna-ne-vor c-un cânt
Singuratece izvoare,
Blânda batere de vânt;

Adormind de armonia
Codrului bătut de gânduri,
Flori de tei deasupra noastră
Or să cadă rânduri-rânduri.

VÁGYÁLOM

Jöjj az erdei forráshoz
Ami a fövényen átbuzog,
Ahol egy fenyő-teraszágyon
Lombsátorban az otthonod.

Tárt karom nyújtom feléd,
Siess, hadd vonjalak szívemre,
Hadd lássam édes arcodat,
Vetkőztesd meztelenre.

Térdemre ültetlek akkor,
Ketten leszünk, csak ketten,
Borzas hajadra kedves
Tétova hársvirág lebben.

A tiszta homlok, szőke haj
Lassan karomba téved,
S hagyod, rabolja ajakam
Ajkaidról a mézet...

Álmodunk ketten egy álmot,
Dalt dúdol nekünk, halljad
A forrás csöndes magánya,
S egy könnyed szélfuvallat;

Harmóniában alhatunk
A békés rengetegbe,
Hársfavirágok hullnak ránk
Akkor majd rendre, rendre.

2012. június 12

ȘI DACĂ

Si dacă ramuri bat în geam
Și se cutremur plopilor,
E ca în minte să te am
Și-ncet să te apropii.

Și dacă stele bat în lac
Adâncu-i luminându-l,
E ca durerea mea s-o-mpac
Înseninându-mi gândul.

Și dacă norii deși se duc
De iese-n lucru luna,
E ca aminte să-mi aduc
De tine-ntotdeauna.

DE HA

De ha az ág ablakhoz koppan
S a nyárfák megremegnek,
Lépteid gondolatomban
Csendesen közelednek.

De ha csillagfény hull a tóra
S a víz mélyébe lobban,
Fájdalmam mintha elcsitulna
Vidul a lelkem nyomban.

De ha tűnnek a fellegek végre
Előbújhat a holdvilág,
Mintha képzeletembe idézne
Örökre emlékezem rád.

2018. április 1.

CU MÂINE ZILELE-ȚI

ADAOGI

Cu mâine zilele-ți adaogi,
Cu ieri viața ta o scazi
Și ai cu toate astea-n față
De-a pururi ziua cea de azi.

Când unul trece, altul vine
În astă lume a-l urma,
Precum când soarele apune
El și răsare undeva.

Se pare cum că alte valuri
Cobor mereu pe-același vad,
Se pare cum că-i altă toamnă,
Ci-n veci aceleași frunze cad.

Naintea nopții noastre umblă
Crăiasa dulcii dimineți;
Chiar moartea însăși e-o părere
Și un vistiernic de vieți.

Din orice clipă trecătoare
Ăst adevăr îl înțeleg,
Că sprijină vecia-ntreagă
Și-nvârte universu-ntreg.

LÉTED A HOLNAPOK VISZIK TOVÁBB

Léted a holnapok viszik tovább,
És rövidítik a tegnapok,
Láthatod hát, folyton-folyvást
Bennük lesz örök a mai napod.

Egyik múlik, jön helyébe más,
Ez a világ örökös rendje,
S a Nap, ha épp lenyugszik itt,
Máshol gyönyörködnek benne.

Látszik, hogy régi partok közt
A hullám ugyanúgy halad,
Látszik, más ősz jön évről évre,
De lombhullatása ugyanaz.

Sötétbe vesző éjszakák előtt
Elénk a hajnal tündére lép;
Mikor a halál merő képzelődés,
Az élet kincstárnoka még.

Valahány elszálló pillanatnak
Igazát ebből megtudhatod,
A világegyetem változatlan
Örök támaszán körbeforog.

De-aceea zboare anu-acesta
Și se cufunde în trecut,
Tu ai ș-acum comoara-ntreagă
Ce-n suflet pururi ai avut.

Cu mâine zilele-ți adaogi,
Cu ieri viața ta o scazi,
Având cu toate astea-n față
De-a purure ziua de azi.

Priveliștile sclipitoare,
Ce-n repezi șiruri se diștern,
Repaosă nestrămutate
Sub raza gândului etern.

Ezért repül gyorsan ez az év is
És oldódik a múltba fel,
Kincseidből annyi marad csak,
Ami a lelkedben férhet el.

Léted a holnapok viszik tovább,
És rövidítik a tegnapok,
Láthatod hát, folyton-folyvást
Bennük lesz örök a mai napod.

Látványok gyönyörűsége
Jön sorra eléd és halad tovább,
Rendíthetetlen nyugalommal
Örök fénysugár része a világ.

2011. május 31

Octavian Goga

1881–1938

O RAMURĂ ÎNTÂRZIATĂ

Nu ți-a fost dat să vezi vreodată,
Când toamna palidă coboară,
Într-o grădină despoiată,
O ramură întârziată
Ce-a înflorit a doua oară?

Nu te-ai oprit atunci în cale
Să te întrebi: ce taină, oare,
Ascund înțelepciunii tale
Înfriguratele petale,
Ca mâine stinse, fără soare?...

Și dac-o blândă-nduioșare
Ți-a frânt o clipă-n ochi lumina,
Cum stai așa, întrebătoare,
Uitându-te la biata floare,
Ai înțeles a cui e vina?

E raza, care toamnei mute
I-a dat fiorul primăverii.
Și-n preajma morții abătute
A picurat, pe neștiute,
Un strop din cântecu-nvieri

MEGKÉSETT FAÁG

Sohasem lehetett részed még benne
Látni, mikor komor ősz telepszik
Szétterülve a kifosztott kertre,
Egy bimbós ág nyílik ébredvezve
Másodszor, s vajon mért virágzik?

Nem állított- e meg akkor utadon
A kérdés: mi lehet a titok,
Bölcs tudással kutattad-e, vajon
Mi bujkál a dermedt szirmokon,
Holnapra holtak, ha nem látnak Napot?

S ha meghatódva egy pillanatra
Búsulsz, könnypára szállt szemedre,
Miért állsz ott kérdően magadba,
Szegény virágot magára hagyva,
S hogy kinek a bűne, érted-e?

Napsugár lopja át az őszbe
Cseppjét a tavasz izgalmának
Az álhalálba szenderülőkhöz,
S ők öntudatlan megrészegülve
Hisznek a feltámadás dalának.

ASTEPTARE

Trei trandafiri într-un pahar,
Trei trandafiri în floare,
Curati ca de margaritar,
Te-au asteptat ieri în zadar
Sa-i prinzi în cingatoare.

Te-au asteptat, sarmane flori,
În linistea mea moarta,
Si-ngalbenite de flori,
S-au scuturat de câte ori
Fosnea un pas la poarta.

Amurgul vinetiu de-april
Îmi ratacea prin casa,
Când frunzele tiptil-tiptil,
Ca niste lacrimi de copil,
Cadeau încet pe masa.

VÁRAKOZÁS

Három rózsaszál vázában áll,
Három virágzó rózsza,
Gyöngy-selyemfényű valahány,
Tegnap óta hiába vár
Bárcsak öved dísze volna.

Terád vártak az árva rózsák,
Áldozataim végcsöndje ez,
Félve sápadnak, ha hallják,
Rezzennek, bár nem akarják,
A kapunál, ha lépés neszez.

Áprilisi kába alkony
Bolyong kintről be a házba,
Mikor szírmuk - meg se hallom-
Mint könnycsepp a gyermekarcon,
Hull a szoba asztalára.

SARA

Bolta si-a cernit naframa
Ca o mama întristata,
Floarea-soarelui pe câmpuri
Pleaca fruntea-ngândurata.

Zarea-si picura argintul
Pe ovezele de aur,
Ostenit, din aripi bate,
Ca un vis pribeag, un graur.

Codrul cântaretii-si culca,
Doarme trestia bolnava,
Dorm doi pui de nevastuica
Sub o brazda de otava.

S-a oprit trudita-moara,
Doarme apa la iruga,
Razimat pe coate-adoarme
Un cioban întins pe gluga.

Doarme cerul si pamântul
Într-o dulce-mbratisare,
Doar izvorul mai tresalta
Ca un sân de fata mare.

ESTE

Sötét borul az alkonyégre,
Mint szülére fekete fátyol,
Föld felé néz a napraforgó
Meghajolva saját súlyától.

Csillagfények ezüstje cseppen
Ringó kalászkok aranyára,
Megül egy fáradt seregély
Szárnyán a vándorlás magánya.

Szunnyad erdőn a dalos madár,
Nem hallani a nádsusogást,
Ugarszálon két menyét-fiú
Anyja közelén keres tanyát.

Megáll a malomdohogás,
Álmodik egymásba hullva
Malomkerék, és vizes árka,
S egy pásztor kis dombra nyúlva.

Alszik az ég, a föld, álmodozik
Édesdeden egymás ölében,
Csak a forrás az, ami rezzen,
Ahogy a lányszív riad az éjben.

Alexandru Jurcan

1948–

AȘCHIE DE CRUCE

Obosită
flămândă de noapte
moartea s-a așezat în fața casei
cu mâini palide pe șorț pătat de vaiete

-Pleacă ! mi-a șoptit
nu-i bine să vezi
să știi
că am și eu suflet
ciopârțit în ruine

deodată a trecut pasărea
lăsând pe sticlă
o așchie din cruce de lemn

SZILÁNK A FAKERESZTBŐL

Fáradtan
éhezve az éjre
halál pihent le a ház küszöbére
ölébe ejtve jajszóval teli vértelen kezét

– Eredj tovább! suttogta
nem akarom, hogy lásd
hogyan tud
néha az én lelkem is
romokban hever

erre hirtelen elszállt a madár
az ablakban hagyva
egy szilánkot a fakeresztből

Emil Isac

1886–1954

MAMA

Te-am visat azi noapte, mama mea moarte.
Ai stat ca o umbra de aur la a cerului poarta.
Nu aveai fiinta, numai sufletul tau era lumina.
Si erai usoara ca o soapta ce intristeaza struna de mandolina.
Te chemam: vino ca mama, ca brate, ca sange, ca gura,
Vino, ca mama ce n-ai baut din paharul cu ura,
Vino, si-mi mangaie parul si-mi spune poveste,
Vino, si-mi spune ca moarte si cimitir nu este.

Te-am visat azi noapte, mama mea buna,
Tu care traiesti poate cu celelalte mame in luna,
Voi, albe femei, voi blande, ce aruncati din cer zare,
Din bunatatea voastra mare
Tu, care traiesti poate departe in stele,
Te-am visat cu stangace visurile mele.

-Si dimineata cand m-a trezit durerea de a te sti pierduta pe
veci,
Mi-a trecut amintirea-ti fierbinte ca un cantec pe ulitele reci.

MAMA

Terólad álmodtam ma éjjel halott anyám.
Aranyos árnyként álltál az égi kapunál.
Nem a valós lényed, lelked volt maga a fény.
Mint könnyű sóhaj mandolinhúron, búsan lengett felém.
Hívtalak: jöjj, légy anyám, legyen karod, véred, ajakad,
Jöjj, légy anyám, mint aki nem itta ki az égi poharat,
Jöjj, simogasd a hajam, és mondj mesét nekem,
Jöjj, mondd el, halál, temető nem győz az életen.

Terólad álmodtam ma éjjel jó anyám,
Te, ki azzal a másik, holdbéli anyával vigyáz reám,
Ti, fehér asszonyok, ti szőkék, kik hajnalt küldtök az égből
Nekem végtelen jótéteményből.
Te, aki ott élhetsz a messzi csillagokban,
Terólad álmodtam félszeg álmaimban.

- És reggel ébredéskor, mikor örök hiányod fájó tudata tört rám,
Elhalt lázas emlékem rólad, ahogy egy dal hal el a fagyos utcán.

BAIA MARE

Case mici, piețe curate, porți ovale,
În grădini, copii mulți și iarba de mătăsă verde,
Se plimbă noaptea cerbii în ozonată vale,
Și-n apă de munte, inima pietrelor se pierde.

Turnul bisericii se înalță ca un văduv bătrân,
Și rândul de plop cu mestecenii se salută,
Fetele poartă amintirile dragostelor în sân,
Porumbii albi pe streșini, lung, lung, se sărută.

O, s-a întors lumea din țâțâni,
Dar aci, nevinovată stă vremea în poartă,
A veșniciei apă se adună în fântâni
Și de nuntă visează logodnica moartă.

NAGYBÁNYA

Apró házak, tiszta terek, íves kapufák,
A kertekben sok gyerek, a füvek zöld selyembe,
Éjjel az ózondús völgyön szarvasok ügetnek át,
És hegyi patakok, a kövek szívébe veszve.

Agg özvegyként templomtorony tör a magasba,
S a nyárfasor nyírfákkal vált üdvözlöt ottan,
Vágyaik emlékét hordják a lányok keblükbe takarva,
Az ereszen fehér galambok búgnak hosszan, hosszan.

Ó, hogy kifordult sarkából a világ.
De itt még romlatlan idő strázsál a kapuk előtt,
A kútba vizet hord az örökkévalóság
S holt menyasszonyok álmodnak esküvőt.

2019. szeptember 14.

DOARME PĂPUȘA...

- Încet... tiptil... să nu-o trezești! Doarme păpușa...

Și se strecoară lângă mine, fetița mea, cu degetele puse pe buze,
cu obrajii îmbujorați de grijă de mamă și în ochii ei arde
veșnicia focului de femeie, care iubește, adăpostește, și apără.

- Moartă în viața jucăriei, doarme în micuțul ei pătușor,
în hăinuța de mătase, cu horbotă de dantelă la gât,
cu mânuțele puse la cicilă: păpușa doarme.

- Și parcă și ceasornicul ticăie tăcut, parcă și perdelele de fereastră
au uitat să legene miresmele de seară, parcă și pasărea moartă de
pe soclu închide în ciocul ei tăcerea...
doarme păpușa... încet, tiptil, să nu se trezească!

- Și apuc în brațe pe fetița mea și număr clipele cu sărutări dese,
răsuflarea mi se leagă de răsuflarea ei, privim cu iubire și teamă
păpușa care doarme ... doarme dusă.

- O, dacă s-ar trezi ar începe să plângă, căci n-are mamă ca noi,
căci i-ar fi sete și foame, căci ar dura-o ceva, poate ar trebui să
ceară ca și cum cerem noi: pâine, zahăr, căldură, flori, argint...
poate ar scutura-o și pe dânsa furtuna și ar cădea lacrimile ei,
ca picuri de durere pe măsuta albă.

- Încet... tiptil... Doarme păpușa.

Și alungăm musca să nu-o trezească cu bâzâitul aripilor.
Doarme păpușa.

ALSZIK A JÁTÉK-BABA

– Halkan... lábujjhegyen... fel ne riaszd! Alszik a játék-baba...
És a kislányom mellém oson ajkára biggyesztett ujjakkal,
anyai aggodalomtól kipirult arccal, az asszonyok szemében
örökké égő tűz valóságával: ami szeretet, biztonság, védelem.

– Halál e kis játék életében; alszik apró ágyacskájában
selyem ruhácskában, csipke gallérocskával a nyaka körül,
keresztbe tett kezecskéivel: alszik a játék-baba.

– Mintha az óra halkabban ketyegne, mintha az ablakok
függönyei elfelednék belebbenteni az est illatait, mintha
a talapzatán álló szobor-madár csőrébe zárná a csendet...
alszik a játék-baba... halkan, lábujjhegyen, fel ne riaszd!

– Karomba kapom a kislányomat, sűrű puszikkal számolva
a pillanatot, leheletem az övével keveredik, szerető és féltő
tekintetünk az alvó játék-babán...alszik mélyen.

– Ó, ha felébredne, elkezdené sírni, mert nincs anyja, mint
nekünk, mert talán éhes lenne és szomjas, mert fáj valamije;
vagy talán kérni szeretne, ahogy mi is kérünk: kenyeret, cukrot,
meleget, virágokat, ezüstöt... lehet, őt is megviselné a vihar,
s fájdalom- cseppként hullnának könnyei a fehér asztalkára.

– Halkan... lábujjhegyen... Alszik a játék-baba.
Elzavarjuk a legyeket is, fel ne ébressze a szárnyak zizegése.
Alszik a játék-baba.

Claudia Millian- Minulescu

1887–1961

TOAMNĂ

Te uiți cum mușcă toamna din verdele pădurii,
Cum fiecare frunză e-o inimă bolnavă -
Cu leziuni de unghii și picături de sânge?
Și-n mine bate-o frunză, ciudată și firavă,
Ce sub capriciul vremii se leagănă și plânge.

Simt trupul meu cum soarbe miresmele de moarte
Și cum își distilează parfumul diafan,
Pe mobile și statui, pe stofe și covoare,
Și-ntrezăresc pădurea culcată pe divan,
Alătura de mine, cum tremură și moare.

Respiră încăperea arome vegetale:
De paltin, de mesteacăn, de brad și de arțar.
Iau eu, cu mâini pătate de toamna-nsângerată,
Beau sufletul pădurii și-aud bătând mai rar,
În peisagiul vieții, o frunză-ntârziată.

ŐSZ

Nézd, hogyan zizzen elő erdők zöldjéből az ősz,
Épp mintha fájdalmas szív volna mindenik levél –
Sebzett ujjakkal, s vérfoltos harmatcseppjeivel?
Bennem is verdes egy furcsa, gyenge levélke, fél
Az idő szeszélyén ringatózva, és sírva figyel.

Érzem, testem kortyokban issza be a halál illatát
S ahogy magát könnyű, illékony parfümként fonja
Eggyé a mozgó, álló, lebegő anyagi világgal,
S érzem elomlani az erdőt egy kanapén kifosztva,
Összekapaszkodva velem, remegve küzd a halállal.

Tengődő növények ízeit szívom magamba:
Platán, nyír, fenyő, s juhar felől, amit küld az alkony.
Magamhoz veszem az ősz vérrel szennyezett kezéből,
S iszom az erdő lelkét, míg egyre kevésbé hallom
Lüktetni az idilli tájat, egy kései levélből.

Ion Minulescu

1881–1944

ÎN LOC DE PREFAȚĂ

N-am fost nici ieri,
Nu sunt nici azi,
Și nu voi fi,
Cu-atât mai mult, nici mâine, după moarte,
Nimic din ce vor crede poate
Cei câțiva cititori de carte -
Naivii care-mi vor citi
Volumele numai pe jumătate,
Volumele-mi de versuri, cumpărate
Împrumutate,
Sau furate!

N-am fost așa precum se spune
Și nu sunt nici așa, cum sunt -
Nu sunt nici foc,
Nici ploaie
Și nici vânt!
Nu sunt nimic din ce-aș putea fi pe pământ.
Nu sunt decât un strop de vorbe bune,
Ce-aștept un cititor cinstit să mă răzbune
Și să m-arate lumii cine sunt!

ELŐSZÓ HELYETT

Nem voltam tegnap,
Nem vagyok ma sem,
És nem leszek
Több semmivel holnap, sem a halál után,
Semmi, aminek hinni fog
Az a néhány olvasója a könyvnek –
A naivak, kik majd olvassák
A köteteket csupán csak félig,
A verseskötetemet, a vásároltat,
A kölcsönzöttet,
Vagy lopottat.

Nem voltam az, akinek mondanak
És olyan sem, amilyen vagyok-
Nem vagyok tűz,
Sem eső,
Sem szél!
Semmi sem vagyok, ami lehettem volna e a földön.
Nem vagyok több mint jó szón a könnycsepp,
Amit elvár a tisztelt olvasó, hogy bosszút álljon
S megmutassa a világnak ki is vagyok!

Neam vrut să fiu volumul ideal
Cu sute de ediții repetate -
Volumul voluptăților mărunte,
Cu titlul gras,
Multiplu
Și greoi -
Un titlu cât o listă de bucate,
Iar filele cu text aproape goale,
Ca dictatorii, fără osanale,
Ca boul Apis, fără pată-n frunte,
Ca Grigorescu, fără „car cu boi”,
Sau ca Mihai Viteazul, fără cal!

Sunt un volum ce n-are titlu încă,
Deși există-n mine tipărit -
Volum unic, ce trebuie citit
Rând după rând
Și tot așa, la fel,
De la-nceput și până la sfârșit -
Până se va-nțelege ce daltă de oțel
Va trebui să-mi sape titlu-n stâncă
Atunci când titlul meu va fi găsit!

Nem akartam tökéletes tartalom lenni
Az új kiadások százaival –
Könnyű gyönyört keresők kötetei,
Vastag,
Kétértelmű
És zavaros –
Cím sem, ami csupán egy lista része,
Oldalak sem, szinte semmitmondó szöveggel
Mint a tollbamondás, hozsanna nélkül,
Mint Áspis bika, bélyeg nélkül a homlokán,
Ahogy Grigorescu „ökrösszekér” nélkül,
Vagy Vitéz Mihály ló nélkül!

De még címnélküli kötet vagyok,
Noha a nyomat bennem létezik –
Egyetlen kötet, amit olvasni kell
Sort sor után
S ugyanúgy tovább,
A kezdetétől egészen a végéig –
Amíg érthető lesz, milyen acélvéső
Kell kiásni engem címem sziklakövéből
Akkor, ha majd címemre rátalálnak!

2017

RUGĂ PENTRU IERTAREA PĂCATELOR

Știu că-s vinovat, Părinte.
Știu că vina mea e mare –
Vină fără de iertare;
Că-mi bat joc de cele sfinte
Și nesocotesc Scriptura
Cînd păcătuiesc de-a rîndul
Și cu fapta,
Și cu gîndul,
Și cu ochii,Și cu gura.

Știu că-s vinovat Părinte.
Dar cu mult mai vinovat
Este-acela care minte!

Eu nu mint –
Eu sunt ca Tine!
Nu știu dacă-i rău sau bine,
Dar nu cer să fiu iertat,
Fiindcă Tu trăiești în mine –
Și cum Tu faci numai bine,
Ce fac eu la fel ca Tine
Nu-i păcat.

ÍMA A BŰNÖK BOCSÁNATÁÉRT

Tudom, vannak bűneim Atyám.
Tudom, hogy bűneim nagyok
Feloldozást nem kaphatok;
Mert a szenteket kigúnyolom
Az Írást sem tisztellem
Mikor egyre úgy gonoszkodom
Cselekedem,
Gondolkodom,
Hogy vétkezik a szám, szemem.

Tudom, vannak bűneim Atyám.
De akik hazudoznak
Azok a bűnösök igazán!

Nem hazudok –
Vagyok, mint Te, s leszel!
Jól- e vagy rossz, Te ítélkezel,
A mea culpa nem kenyerem,
Hiszen Te bennem létezel,
S ahogy Te mindig jól teszel,
A „mit- s hogyan” Tőled lesem el
Élek büntelen.

2013. április 20.

CU TOAMNA ÎN ODAIE

Mi-a bătut azi noapte Toamna-n geam,
Mi-a bătut cu degete de ploaie,
Și la fel ca-n fiecare an,
M-a rugat s-o las să intre în odaie,
Că-mi aduce o cutie cu Capstan
Și țigări de foi din Rotterdam.

Am privit în jurul meu și-n mine:
Soba rece,
Pipa rece,
Mâna rece,
Gura rece,

Doamne!... Cum puteam s-o las să plece?
Dacă pleacă, cine știe când mai vine?
Dacă-n toamna asta, poate,
Toamna-mi bate
Pentru cea din urmă oară-n geam?
„Donnez-vous la peine d'entrer, Madame...”

SZOBÁMBAN AZ ŐSZEL

Ősz zörgött ma éjjel az ablaküvegen,
Esőujjakkal kopogott be hozzám,
S úgy, ahogy az elmúlt éveken,
Könyörgött, fogadja be őt a kis szobám,
Mert hozott egy dobozzal Capstant eleget
És Rotterdamból cigarettéket.

Jól megnéztem magam, s a környezetemet:
A kályha hideg,
A szipka hideg,
A kezem hideg,
Az ajkam hideg,

Istenem!... Hogyan engedhetném útra?
Ha elmegy, ki tudja, eljöhet-e újra?
Mert lehet, – és arra gondolok,
Az ősz, ami bekopog,
Talán most utolszor veri ablakom?
„Hagyja az aggódót belépni, Asszonyom...”

2018. október 10

ROMANȚA SOARELUI

Răsar,
Mă-nalț,
Cobor
Și-apoi dispar,
Și-apusul meu e totuși răsărit.
Sunt vagabondul zilei de-a pururi solitar -
Portret unic și veșnic, expus în infinit.

Cu magica-mi baghetă uriașe -
Stăpâna hotărârilor eterne -
Deștept măturătorii albelor orașe
Și-adorm întârziații negrelor taverne.

Dau fluviilor grații de reptile,
Dau mărilor priviri fosforescente,
Iar munților din zare, aspecte de gorile,
Și brazilor, pe coaste, poziții indecente.

Dau fructe noi smochinilor uscați,
Dau bronzului figură omenească,
Iar Regilor -
Pe socluri de marmură-nșirați -
Poruncitoare gesturi, ca-n veci să poruncească.

Iar când cobor,
Când caldă-nfiorare
Se zbate-n cupa recelui repaos,
Azvârl sămânță nouă în vechile tipare
Și-ascult Perpetuarea cum fredonează-n haos!

A NAP ROMÁNCA

Kelek,
Emelkedem,
Alábukom
Aztán eltűnök,
Leáldozásom egyben ébredés.
A nappalok vándora vagyok, magányom örök –
Változhatatlan alak, veszélyben létezés.

Óriás varázspálcámmal legyintek –
Örökös gazdaként határozok –
Utcaprótot keltek, tiszta városra tekintek,
Későn vígadót csapszék mélyére altatok.

Hömpölygő folyamnak küldök fényeket,
Tengernek zöldben villodzó látványteret,
Hegyeknek távlatot, majmoknak életet,
S a part-menti fenyőknek vagáns kinézetet.

Adok friss gyümölcsöt öreg fügefáknak,
Bronzszíneimben emberek pompáznak,
S a királyoknak –
Kik márványtalapzaton állnak –
Uralkodói gesztust, mintha örökké uralkodnának.

Ha eltűnök,
Meleg borzongás
Cseppen a serlegek hús mámorába,
Új magot vetek, ahogy a régi módi járja,
S hallgatom a Nemzés ritmusát a káosz dallamába'!

ROMANȚĂ FĂRĂ MUZICĂ

Că ne iubim - și-o știe lumea toată -
E-adevărat;
Dar cât ne vom iubi
Nici noi nu știm,
Nici lumea nu va ști,
Și nu va ști-o, poate, niciodată.

.....
Ne-am cunoscut în țara-n care-altădată
Manon Lescaut iubi pe Des Grieux,
Într-un amurg de toamnă, orchestrată
În violet,
În alb,
În roz
Și-n bleu.
Și ne-am iubit întâia oară-n parcul
În care Nimfele de marmură privesc,
Cu ochii-ntrebători, către peluza
Pe care-un Zeu își pregătește arcul,
Să-și bată joc de cei ce-l ocolesc.

Și ne-am iubit!
Ți-aduci aminte?...Bluza -
Ah!... Bluza ta pe sânu-ți decoltat
Părea un peplum de mătase, sfâșiat
Pe sânul unei Venere ce moare!

ROMÁNC ZENE NÉLKÜL

Szeretjük egymást – s hogy mára ezt sokan tudják –
Való igaz;
De mi lesz tovább
Nem tudjuk mi sem,
Nem tudja a világ,
Megtudni lehet, sohasem fogják.

.....
Megismerkedtünk abban az országban, ahol rég
Manon Lescaut szerette meg Des Grieux,
A ködös őszt színesre hangszerelte épp
A lila,
A fehér,
A vörös
És a kék.
Szeretkeztünk először abban a parkban
Ahol a márvány Nimfák merően néznek
Kíváncsi szemekkel a pázsit felé,
S ahol egy isten nyilat készít elő lassan,
Gúnyt űzni abból, ami megtörténhet.

És szeretkeztünk!
Eszedbe jut-e még?... A blúz –
Ó!... A blúzból melleid forrása fakadt
Látszottak selyemingen át, ami szétszakadt
Azok a vénuszi hatalmas halmok!

Și ne-am iubit cu-atâta nebunie,
Că statuile albe ne-au privit
Cu ochi geloși,
Iar zeul a-mpietrit
În mână cu-o săgeată-otrăvitoare!

Și ne-am iubit,
Și-azi toată lumea știe
Că ne iubim.
Dar cât ne vom iubi
Nici noi nu știm,
Nici lumea nu va ști!

És szeretkeztünk olyan őrültséggel,
Hogy a márványszobrok kimeredt
Írigy szeme,
Meg az isten is kővé mered
Kinyújtott kezében a mérgezett nyilakkal!

Szeretkeztünk,
Mindenki tudja mára
Szeretjük egymást.
De mi lesz tovább
Nem tudjuk mi sem,
Nem tartozik a világra!

ROMANȚA CHEII

Cheia ce mi-ai dat aseară -
Cheia de la poarta verde -
Am pierdut-o chiar aseară!
Dar ce cheie nu se pierde?
Cheia ce mi-ai dat aseară
Mi-a căzut din turn,
Pe scară,
Și căzând, mi-a stins lumina.

Cheia ce-am pierdut aseară
Am cătat-o;
Dar pe scară
Era noapte ca și-afară -
Noapte ca sub boltuita
Cupolă de mănăstire,
Când s-au stins pe la icoane
Lumânările de ceară.

Și-am rămas în turnul gotic -
Turnul celor trei blazoane:
Al Iubirii,
Al Speranței,
Și-al Credinței viitoare.
Și-am rămas în turnul gotic
Domn pe-ntinsele imperii
Ale negrului haotic.

A KULCS ROMÁNCA

A kulcsot, amit adtál az este –
A zöld kapunak a kulcsát –
Elvesztettem éppen az este!
De mely kulcs nem cserél gazdát?
A kulcs, amit adtál az este
Kihullt a toronyból,
Le a lépcsőn,
Estében a fényt kioltva.

A kulcsot, ami eltűnt az este
Keresgéltem;
De a lépcsőt
Mert este volt- sötétség fedte –
Sötétség, mint a kolostorok
Ívelt boltozata alatt
Szentkép előtt, ha kialszanak
A világító viaszgyertyák.

Maradtam a gótikus toronyban –
Mint egy torony, hármasként:
A szerelemnek,
A reménynek,
S a jövő Hitvallásának.
Maradtam a gótikus toronyban
Uralni végtelen birodalmát
A sötétség káoszának.

Și-au trecut de-aseară clipe,
Și-au trecut de-aseară ore,
Și-ale zorilor aripe
Fluturatu-mi-au grăbite,
Ca și clipele trăite
Pe-albul treptelor sonore.

Și m-am coborât pe scară.
Dar pe cea din urmă treaptă
Cheia ce mi-ai dat aseară
Am găsit-o prefăcută
Într-o cupă albă, plină
Cu vin verde de cucută.

Și pe cea din urmă treaptă
Am îngenuncheat
Și-am plâns -
Căci pe cea din urmă treaptă,
Ca-ntr-o carte înțeleaptă,
Am citit în fundul cupei
Naufragiul ce m-așteaptă!

És elmúltak az esti percek,
És elmúltak az esti órák,
A hajnal szárnyain
Sietve sorra mind útra keltek,
A megélt pillanatokat
S a lépcső neszeit messze hordták.

Leereszkedtem a lépcsőn.
Nos, hát azon a legalsó fokon
A kulcsot, amit adtál az este
Megléltem egy bürök leve
Zöld borával színing tele
Mágikus fehér kupában.

Aztán azon a legalsó fokon
Letérdepeltem
És sírtam –
Hisz azon a legalsó fokon,
Ahogy egy hírlap oldalán,
Olvastam a kupa talapzatán
A hajótörésről, ami vár reám!

DE VORBĂ CU DIAVOLUL

Azi-noapte, Diavolul din mine -
Un Diavol ce pretinde-a fi profet -
M-a luat cu vorba-ncet - încet -
Și m-a băgat în tainele divine,
Pe care eu - spun drept - mi-e frică
Să nu care cumva să le-nțeleg,
Fiindcă sunt taine care - când se strică -
Nu se mai dreg...

De-aceea nici nu sunt prea lămurit
Asupra celor ce mi-a povestit...
Dar cum azi-noapte Diavolul din mine
Vorbea ca un profet adevărat,
Să nu-l ascult deloc mi-a fost rușine,
Și curios, ca orice om, i-am suportat
Năzbătia cu care m-a-ngrozit
De la-nceput și până la sfârșit.

Mi-a spus că-n viață trebuie să știi
Ce nu știi decât morții
Când pleacă dintre vii.
Să știi că dacă-ntâmplător vei fi flămând,
Să nu te-arăți bogaților așa cum ești,
Să nu te-audă prietenii plângând,
Să nu-ntinzi mâna dreaptă să cerșești
Femeilor ce ți-au păpat avutul,
Să nu-ți compari prezentul cu trecutul,
Să nu blestemi... și să nu faci
Nimic mai mult decât ce face mutul:

TÁRSALGÁS AZ ÖRDÖGGEL

Ma éjjel, bensőmből az ördög –
Egy ördög, aki prófétának hiszi magát –
Beszélni kezdett lassan – lassan –
S átvitt az isteni titkok ajtaján,
Amitől – bevallhatom – megriadtam,
Nem azoktól, amit valahogy értek,
De mert vannak olyanok – ami, ha kipattan –
Többé nem titok már – félek...

Nem vagyok biztos benne épp ezért
Jól ítélem-e meg amiről beszélt...
De mégis ma éjjel bensőmből az ördög
Igaznak tűnő prófécija győzött,
Nem hallgatni rá ott szégyenlettem volna;
Kíváncsian, mint bárki más, míg itt időzött
Hagytam bolondozzon, – ha meg is rémít –
A kezdetektől egészen végig.

Az életben – mondta – meg kell, tudjad
Amit csupán a halottak tudnak
ha már az élők közül eltávoztak.
Kell, hogy tudd, ha egyszer majd te is éhezel
Ne mutasd a gazdagoknak, nem érdemes,
Ne lássák barátaid azt, hogy könnyezel,
Ne nyújtsd ki kezed azért, hogy kéregezz
A nőktől, akik neked adták vagyoniukat,
Ne hasonlítgasd a jelennel múltadat,
Ne átkozódj... s mert nem tehetsz
Semmit, tetesd csak némának magad:

Să taci, să taci, să taci...
Și iar să taci...
Iar când vei amuți complet,
Ca orice-autohton fără defect,
Tăcerea, care-i aur controlat,
Te va-ndrepta spre lozul cu noroc,
Iar tu - un simplu sâmbure de-alună -
Te vei schimba-ntr-un sâmbure de foc.

Și Diavolul din mine sfârși cu:
„Noapte bună!”

Csak hallgass, hallgass, hallgass...
És újra csak hallgass...
Ha végképp úgy viselkedsz,
Mint bármely hibátlan polgár,
Hallgatásod meglásd aranyat ér,
Ezzel magadnak szerencsét hozol,
Mert te egy egyszerű mogyorómagból –
Meglásd, majd tűzmagbólvalóvá változol.

És bennem az ördög így zárta szavát:
„Jó éjszakát!”

2009. április 8

ACUARELĂ

În orasu-n care ploua de trei ori pe saptamâna
Orasenii, pe trotuare,
Merg tinându-se de mână,
Si-n orasu-n care ploua de trei ori pe saptamâna,
De sub vechile umbrele, ce suspina
Si se-ndoaie,
Umede de-atâta ploaie,
Orasenii pe trotuare
Par papusi automate, date jos din galantare.

În orasu-n care ploua de trei ori pe saptamâna
Nu rasuna pe trotuare
Decât pasii celor care merg tinându-se de mână,
Numărând
În gând
Cadenta picaturilor de ploaie
Ce coboara din umbrele,
Din burlane
Si din cer
Cu puterea unui ser
Datator de viata lenta,
Monotona,
Inutila
Si absentă...

În orasu-n care ploua de trei ori pe saptamâna
Un batrân si o batrâna -
Doua jucarii stricate -
Merg tinându-se de mână...

AKVARELL

A városban, ahol háromszor esik egy héten
Városiak lépkednek a járdán
Egymást fogva kézen,
A városban, ahol háromszor esik egy héten,
Régi esernyők alatt, amik nyikorgók,
S rogyantak egészen,
– A sok esőtől ázva át –
Városiak lépkednek a járdán
Mint kirakatból kidobott, felhúzott játékbabák.

A városban, ahol háromszor esik egy héten,
Nem hangzik a járda mástól
Mint e lépkedők zajától, akik egymást fogják kézen,
Számlálva
Fejben
Az esernyőkön,
Csatornákon át
Lehulló eső taktusát;
Ami az égből
Mint egy-egy szérum-
Adag, a létet ostromolja
Egykedvűen,
Unottan,
Mintha nem is volna...

A városban, ahol háromszor esik egy héten
Egy öreg férfi és egy matrona –
Két elhasznált játék –
Lépkednek, egymás kezét fogva.

Octavian Paler

1926–2007

SINGURĂTATE

Voi care vă întoarceți acasă
și după ce-ați închis ușa
spuneți “bună seară”
voi nu știți ce-nseamnă
să intri pe ușă tăcînd

MAGÁNYOSSÁG

Ti, akik ha majd hazatértek
s miután benyittok az ajtón
így szóltok: „jó estét”
ti nem tudjátok mit jelent
belépni az ajtón szóval

Cincinat Pavlescu

1872–1934

ÎMBĂTRÂNESC

Îmbătrânesc!

Și zi cu zi oglinda tot mai neagră-mi pare,

Căci zi cu zi în ea zăresc

Un rid mai mult,

Un por mai mare,

Un păr mai sur,

Și-un zâmbet trist,

Ironie,

Care

N-acceptă nici o resemnare,

Și-mi pare rău că mai exist.

Îmbătrânesc!

Și tinerețea

N-am cunoscut-o niciodată.

Când cei de vârsta mea

Juiau,

Cântau

Și se înveseleau,

Eu eram mamă,

Eram tată,

Luptam din greu pentr-o bucată

De pâine,

Pentru azi și mâine.

ÖREGSZEM

Öregszem!

És nap, nap után a tükörkép egyre komorabbnak
tűnik,

Hisz napról napra ott látok

Eggyel több ráncot,

Eggyel tágabb pórust,

Eggyel több ősz szálát,

Szomorúbb mosolyt

Gúnyosat,

Amit

Nem érdekel a beletörődés,

Sajnáljam csak, hogy még létezem.

Öregszem!

És a fiatalságot

Nem ismerhettem meg soha.

Amikor kortársaim

Játszottak,

Daloltak,

Mulatoztak,

Én anya voltam,

Apa voltam,

Harcoltam keservesen egy darab

Kenyérért,

A máért, holnapért.

Îmbătrânesc!
Și ce-i iubirea?
Eu n-am știut-o niciodată,
Că niciodată n-am iubit,
Când prea iubit-am fost de-oricare.
Ca piatra, piatră-mi rămânea
Și sufletul și inima
La orișice chemare.

Îmbătrânesc!
Și tot mereu mă-ntreb: La ce mă chinui oare?
Ce ceas ferice,
Ce zi mare
Putea-va fi o sărbătoare
Și pentru mine?
Care soare
Putea-va timpul nencălzit de nici o rază
Să-ncălzeasc
Ce flacăra ar fi în stare
S-aprind-o inimă în care
Au înghețat atâtea simțuri
D-atâtea ierne grele, rele.

Öregszem!
S milyen a szerelem?
Én azt nem ismerhettem meg soha,
Hiszen soha sem szerettem,
Mikor régen valaki szeretett volna.
Akár a kő, kőkemény maradt
A szívem és a lelkem is
Bármely hívó szóra.

Öregszem!
S folyton kérdezem: Mért kínlódom vajon?
Milyen a boldog óra,
Milyen nagy nap
Lehetne egyszer ünnep
Nekem is?
Milyen napfény
Képes egyetlen sugár nélkül zord időmet
Felmelegíteni
Milyen lángolás lesz oly erős
Hogy tüzet fog szívem, amibe
Belefagyott tengernyi érzelem
A sok, sok nehéz, rossz téltől.

Îmbătrânesc!
Și zi cu zi oglinda tot mai neagră mi se pare,
Căci văd cum sufletu-mi zdrobit
Se stinge zi cu zi cum moare.
Și mă întreb: la ce-am trăit?
Când n-am făcut decât atât:
Să plâng, să plâng, să plâng întruna,
Să plâng, să uit și-apoi să iert.

Öregszem!
S nap- nap után tükörképem komorabbnak tűnik,
Hisz látom, pusztul a lelkem,
Napról napra küzd a halállal.
S kérdelem magamtól: miért is éltem?
Merthogy nem tehettem, csak annyit:
Hogy sírjak, sírjak, folyton sírjak,
Hogy sírjak, feledjek, és megbocsássak.

2011. július 30

ADUNCURI

Ce liniștit surîde lacul
Sub caldul razelor de soare,
Cînd ceru-albastru se răsfrînge
În unda lui scînteietoare.

Și-n fundul lui, noroiul negru
Ascunde lupte îndirjite.
Sunt mii de vieți ce se frămîntă
Sub clarul apei adormite.

Și noi zîmbim cu-nșelătorea
Seninătate-a unor unde.
Ce calmi părem! Dar cîte patimi
Adîncul inimii n-ascunde!

MÉLYSÉGEK

Milyen békésen derús a tó
Mikor napsugár melengeti,
Mikor kék ég tükröződik benne
Szinte szikráznak hullámai,

S a mélyben fekete iszap
Leplezi az ádáz harcokat.
Ezernyi élet gyötrődik ott
A nyugodt, fénylő felszín alatt.

Mi is csillogunk csalafintán
Ártatlan képpel, akár egy hullám.
Mily önuralom! Pedig szenvedélyek
Feszülnek benn a szívünk húrján!

2014. március 14.

CÂNTEC

De ce în seara asta clară.
Ce lin se culcă peste văi,
Mai cat o altă primăvară
În ochii tăi?

Privește: cerul cu pământul
parcă-s legați c-un brâu de singă,
Și printre brazi, când trece vântul,
plânge!

Deschide-ți inima de floare
Când mângâierile-i te ajung,
Și fericirii trecătoare
Zâmbește lung!

Amurgu-n părul tău aruncă
Parcă-nadins umbră mai multă.
Ce doină stinsă moare-n luncă:
Auscultă!

Aș vrea, cum luna se ridică,
De m- ai iubi în adevăr,
Să-ți prind steluța care pică
În păr!

DAL

Hűvös az alkony, hallgatunk.
Mélyülő csend a völgyeken,
Villan-e régi tavaszunk
Szép szemeden?

Nézd: az ég ahol földet ér
Vérvörös szalagba olvad ott,
S a fenyők közt, ha elül a szél,
Fel-felzokog!

Nyisd meg virágra szívedet,
Andalító illata hozád majd elér,
Mosolyogj édes, amíg lehet
A kedvemért!

Hajad körül az alkonyég
Árnyaiból koszorú ragyog,
Megérint a lankák édes zenéje:
Hallhatod!

Meglásd, a hold, ha felragyog,
Szeretnünk igazán szabad,
S befog sok apró hullócsillagot
Hajad!

2009. február 28

Panait Istrati

1884–1935

ÎNCHINARE

Când se-nsenină cerul, cu mii de stele-n față,
Nemărginirea mării în raze se rasfață;
Iar când își pune slava un obrăzar de nori,
Pe mare cade noapte, iar vântul dă fiori.
Și lacrimile slăvii, și fulgerele-i toate
Ea le primește-n sânu-i ce plange și se zbate,
Iubito! Astfel viața-mi legată-i de a ta,
Din cea dintâi clipită de-nfioare-a mea.
Zâmbești? Pe chipu-mi cade o rază fericită.
Urăști? Îndrept spre dușmani o spadă ascuțită;
Iar când te văd în lacrimi, mi-e sufletul cernit
Și-n pieptul meu se zbate un demon răzvrătit.

1907

I M Á D A T

Mikor derült az ég, rajta ezer csillag ragyog,
Fényükben a végtelen tenger is felragyog;
De mire megköszönné, felhőálarcba bújva
Éj fedi a tengert, s félelmes szélvihar dúlja.
A dicsőség könnyeit és a villámlásokat
Mind keblére zárja, ott vergődnek, zokognak.
Drágám! Életemmel, hozzád így kötődöm,
Mosolyogsz? Boldog mosolyod simogatja arcom.
Szomorkodsz? Ellenségre feni élet a kardom;
De mikor könnyek közt látlak, lelkem elkomorul,
S keblemben egy démon vergődik, lázad akaratlanul.

Zacharie Stancu

1902–1974

OM ÎN AMURG

Acum sunt un om în amurg,
Fugi în munții tăi, căprioară,
Nu mai râvnesc să-ți sărut buzele
A doua oară, a treia oară.

Acum sunt un om în amurg,
Pieri din juru-mi, viclean bancher,
N-am ce să mai fac cu aurul tău,
Aurul n-are trecere în cer.

Fiece zi are amurg,
Fiece zi are și zori.
Toamna vin e plină de struguri,
Primavara numai de flori.

Acum sunt un om în amurg,
Ora amiezii a fost dulce, dulce,
În cuibul din fulgi de zapadă
Luna s-a dus să se culce.

AZ ÉLET ALKONYÁN

Eljött értem az alkonyat,
Hegyeidbe szököm őzsutám,
Nem gyűjtöm többé csókodat,
Sem kettőt, sem hármát ezután.

Eljött értem az alkonyat,
Ravasz bankár, híved nem vagyok,
Nem őrzöm tovább kincseid,
Nem kísér égbe aranyod.

Naponta eljön az alkonyat,
Naponta virrad a hajnal,
Szőlővel, borral jön az ősz,
A tavasz, virágzó gallyal.

Eljött értem az alkonyat,
Delem édes volt, édes az élet.
Fészkem hóból lesz, puha hóból
A holddal, ha nyugovóra térek.

Nicita Stanescu

1933–1983

NECUVINTELE

El a intins spre mine o frunza ca o mana cu degete.
Eu am intins spre el o mana ca o frunza cu dinti.
El a intins spre mine o ramura ca un brat.
Eu am intins spre el bratul ca o ramura
El si-a inclinat spre mine trunchiul ca un umar.
Eu mi-am inclinat spre el umarul ca un trunchi noduros.
Auzeam cum se-nteteste seva lui batand ca sangele.
Auzeam cum se incetinesc sangele meu suind ca seva.
Eu am trecut prin el.
El a trecut prin mine.
Eu am ramas un pom singur.
El
Un om singur.

2011.

SZAVAK NÉLKÜL

Ő levelét nyújtotta felém, mint egy kezét apró ujjakkal.
Én kezem nyújtottam neki ujjaimmal, leveleimet.
Ő egy ágat nyújtott aztán nekem, mint a karját.
Én a karomat nyújtottam felé, mint egy ágat.
Ő felém hajlította törzsét, épp mintha válla lenne.
Én is felé hajoltam vállammal, mintha az törzsem bütyke volna.
Hallottuk, gyorsulnak nedvei, lüktetnek, akár a vér.
Hallottuk, lassul a vérem, csörgedezik, akár a nedvek.
Belételepedtem.
Ő lényembe jár most.
Magányos gyümölcsfa lettem.
Ő
Magányos ember.

Grigore Vireu

1935–2009

MI-E DOR DE TINE, MAMĂ.

Sub stele trece apa
Cu lacrima de-o samă,
Mi-e dor de-a ta privire,
Mi-e dor de tine, mamă.

Măicuța mea: grădină
Cu flori, cu nuci și mere,
A ochilor lumină,
Văzduhul gurii mele!

Măicuțo, tu: vecie,
Nemuritoare carte
De dor și omenie
Și cântec fără moarte!

Vînt hulpav pom cuprinde
Și frunza o destramă.
Mi-e dor de-a tale brațe,
Mi-e dor de tine, mamă.

Tot cască leul iernii
Cu vifore în coamă.
Mi-e dor de vorba-ți caldă,
Mi-e dor de tine, mamă.

O stea mi-atinge fața
Ori poate-a ta năframă.
Sunt alb, bătrîn aproape,
Mi-e dor de tine, mamă.

VÁGYLAK LÁTNI TÉGED, ANYÁM

Csillagos ég alatt az ér
Könnytől dúsul, rohan az ár,
Vágyom féltő pillantásod,
Vágylak látni téged, anyám.

Anyácskám, te: nézz, a kertre,
Benne virág, dió, alma,
Szemeimben te világolsz,
Ajkam a te hited vallja!

Anyácskám, te: nekem örök
Tanítóm vagy, halhatatlan,
Jóról, vágyról, emberségről,
Üzenj nékem még a dalban!

Gyümölcsödet vihar veri,
Levél foszlik ronggyá a fán.
Vágyom puha öled mama,
Vágylak látni téged anyám.

Oroszlánsörényét rázza,
Dühöng a tél, vad a határ.
Szavad melegére vágyom,
Vágylak látni téged, anyám

Csillagfény, ha arcom éri
Mintha kendőd hullna reám.
Ősz vagyok, maholnap öreg,
Vágylak látni téged, anyám

TARTALOMJEGYZÉK

Elő- és utószó	5
Tudor Arghezi /1880–1967/	9
Miez de noapte.....	10
Éjfél.....	11
Jon Caragea /1837–1889/	13
Afară ninge rar	14
Kint lassan hull a hó	15
George Bacovia /1881–1957/	17
Regret	18
Sajnálkozás	19
Frig	20
Hideg.....	21
Plumb	22
Ólom	23
Lucian Blaga /1895 – 1961/	25
Liniste.....	26
Csend	27
Izvorul nopții	28
Az éjszakák forrása.....	29

Eu nu strivesc corola	30
Én nem töröm szét	31
Ecou de románța.....	32
Dal egy régi románcról	33
Ana Blandiana /1942-/.	35
Să lăsăm să cadă	36
Hagyjuk hullni	37
Lasă mi toamnă.....	38
Hagyd nekem ősz	39
Eu cred	40
Hiszem	41
Ar trebui	42
Így kellene.....	43
Corabia cu poezi	44
Vitorlás költőkkel.....	45
Sufletul	46
A lélek	47
Leo Butnaru /1949-/.	49
Toamnă târzie	50
Késő ősz	51
Curriculum poematis.....	52
A vers önéletrajza	53
Analogii în timpuri	54
Kortalan hasonlóság.....	55
Pauză	56
Szünet.....	57

George Cosbuc /1866–1918/	59
Brăul Cosânzenii	60
Tündér Ilona* öve.....	61
In Seara de Craciun	68
Karácsony estén	69
Mircea Dinescu /1950–/	71
O beție cu Marx.....	72
Ivászat Marx-szal	73
Mihai Eminescu /1850–1889/	75
Cartile.....	76
Levelezőlapok.....	77
Dorinta.....	80
Vágyálom.....	81
Și dacă	82
De ha	83
Cu mâine zilele-ți adaogi.....	84
Léted a holnapok	87
Octavian Goga /1881–1938/	89
O ramură întârziată.....	90
Megkéssett faág	91
Asteptare.....	92
Várakozás.....	93
Sara	94
Este	95

Alexandru Jurcan /1948-/	97
Așchie de cruce.....	98
Szilánk a fakeresztből.....	99
Emil Isac /1886–1954/.....	101
Mama	102
Mama	103
Baia Mare.....	104
Nagybánya.....	105
Doarme păpușa.....	106
Alszik a játék-baba	107
Claudia Millian– Minulescu /1887–1961/.....	109
Toamnă	110
Ősz.....	111
Ion Minulescu /1881–1944/.....	113
În loc de prefață	114
Előszó helyett	115
Rugă pentru iertarea	118
Ima a bűnök bocsánatáért	119
Cu Toamna în odaie.....	120
Szobámban az Ősszel	121
Romanța soarelui.....	122
A Nap románca.....	123
Romanța fără muzică	124
Románc zene nélkül	125

Romanța cheii	128
A kulcs románca	129
De vorbă cu diavolul	132
Társalgás az ördöggel	133
Acuarelă	136
Akvarell	137
Octavian Paler /1926–2007/	139
Singurătate	140
Magányosság	141
Cincinat Pavlescu /1872–1934/	143
Îmbătrânesc	144
Öregszem	145
Aduncuri	150
Mélységek	151
Cântec	152
Dal	153
Panait Istrati /1884–1935/	159
Închinare	156
Imádat	157
Zacharie Stancu /1902–1974/	159
Om în amurg	160
Az élet alkonyán	161

Nicita Stanescu /1933–1983/ 163

Necuvintele..... 164

Szavak nélkül..... 165

Grigore Vireu /1935–2009/ 167

Mi-e dor de tine, mamă..... 168

Vágylak látni téged anyám..... 169

ISBN 978-615-00-8808-2

A borítót
Koosán Ildikó tervezte.

PYTHEAS
KÖNYVMANUFAKTÚRA

A könyv
a Pytheas Könyvmanufaktúra
műhelyében készült
www.konyvmanufaktura.hu

Koosán Ildikó

**Polgári nevén dr. Bódor S..né, dr. Koosán Ilona
költő, műfordító. Jelenleg Szombathelyen él.**

Eddig megjelent műfordítás-kötetei:

KÉPMÁS-MÁSKÉPP

Kétnyelvű. Szerzői kiadás

Balogh és Társa Kft., Szombathely, 2010

REMY DE GOURMONT: SIMONE

Kétnyelvű. Szerzői kiadás

Balogh és Társa Kft., Szombathely, 2012

FRANCIA KÖLTŐK

Kétnyelvű. Szerzői kiadás

Pytheas Könyvmanufaktúra, Budapest, 2020

NÉMET KÖLTŐK

Kétnyelvű. Szerzői kiadás

Pytheas Könyvmanufaktúra, Budapest, 2020